

Lyngby Fort, Fortun Fort og Fæstningskanalen, som denne folder handler om, er dele af et stort forsvarsanlæg omkring København fra årene 1886-94, Københavns Befæstning. Befæstningen blev anlagt i erkendelse af, at den danske hær ikke magtede at forsvare hele Danmark. Strategien var derfor at forsvare hovedstaden med regeringen imod en indtrængende fjende (=Tyskland), indtil der kunne komme hjælp fra andre magter (=England, Frankrig).

Den siddende Højre-regering gennemførte opførelsen af Københavns Befæstning ved provisoriske (d.v.s. foreløbige) finanslove uden om Rigsdagen. Det skete på trods af modstand fra oppositionen, Venstre, hvis tilhængere i landdistrikterne jo ikke blev beskyttet af befæstningen.

"Provisorietiden", hvor befæstningen opførtes, afsluttedes med et forsvarsforlig i 1894. Venstre accepterede befæstningen, Højre at den skulle nedlægges i 1922. I mellem-tiden udbrød 1. Verdenskrig, og den militærtekniske udvikling under krigen gjorde befæstningen umoderne, hvorefter man valgte at nedlægge den allerede i 1920.

Alligevel var f.eks. Lyngby Fort nyere, større og bedre udruster end de belgiske og nordfranske forter, som beviste deres værdi under 1. Verdenskrig. De danske forter kom heldigvis ikke i brug under en krig; men man kan få et indtryk af, hvordan kampene omkring et sådant fort er foregået, ved at slå op på artiklen om Fort *Vaux* i Salmonsens Leksikon.

Københavns Befæstning bestod på landsiden dels af Vestvolden fra Køge Bugt til Husum, dels af en række forter og en række batterier fra Husum ud til Øresund nord for Skovshoved. Disse forter og batterier, der udgjorde "Nordfronten" i befæstningen, blev suppleret af et sammenhængende system af planlagte oversvømmelser, som i tilfælde af krig skulle fyldes med vand fra Furesøen. Gennem en kanal, Fæstningskanalen, skulle vandet ledes fra Furesøen til Ermelunden, hvorfra vandet skulle fordeles i en række bassiner syd for Dyrehaven ud til Øresund, og gennem Gentofte Sø og Utterslev Mose sættes i forbindelse med vandgraven foran Vestvolden, således som kortet på de forrige sider viser.

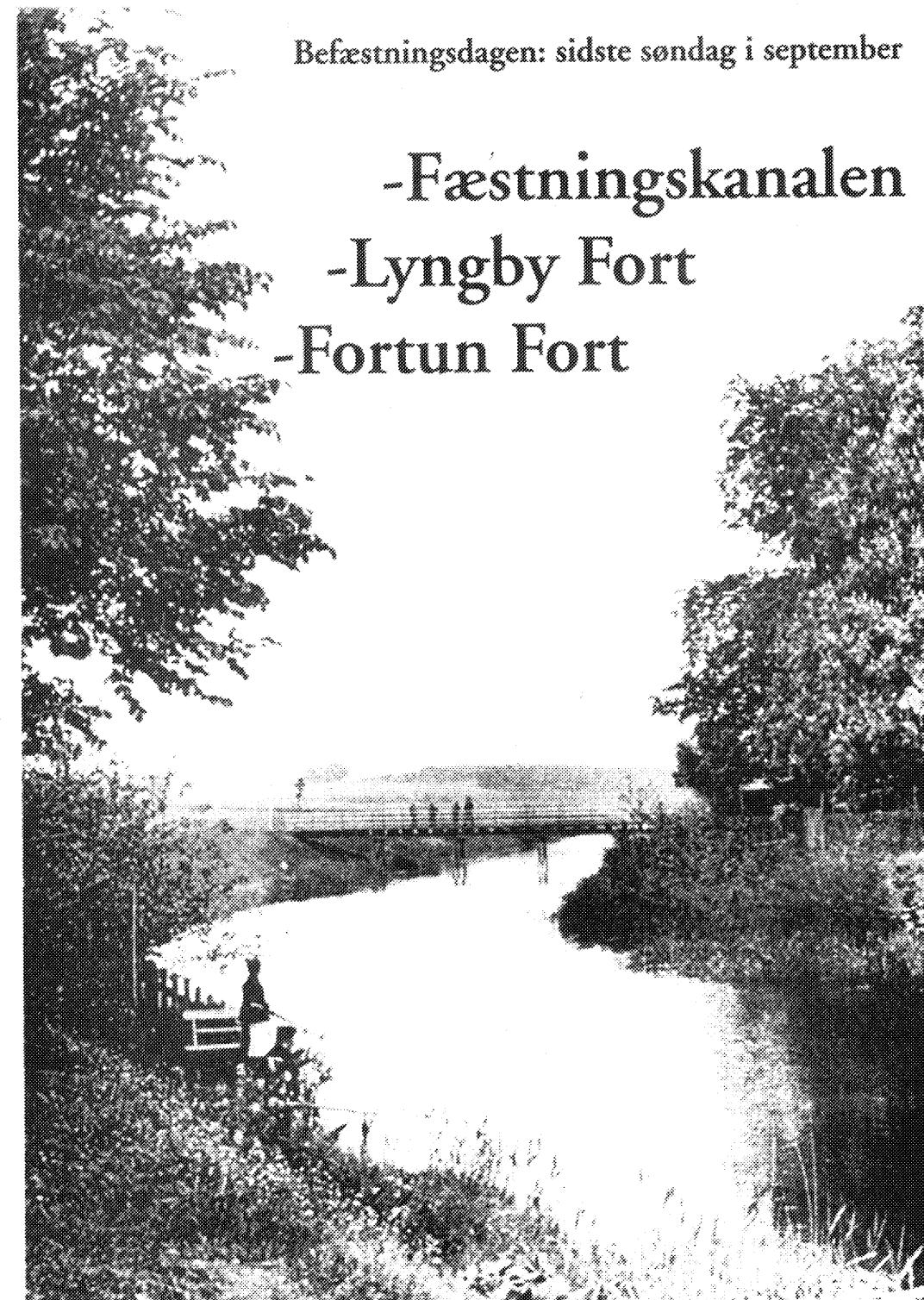
Mellem Furesøen og Lyngby Sø blev Mølleåen erstattet af den gravede, brede kanal, for at vandet hurtigere kunne løbe igennem. Fra Lyngby Sø gik Fæstningskanalen under Lyngby Hovedgade frem til en sluse ved hjørnet af det gule hus, der ligger bag ved parkeringspladsen syd for Lyngby Kirke. Herfra fortsatte kanalen videre gennem Lyngby Mose, hvor nu Lyngby Storcenter ligger, og Tordals Mose ud til en sluse ved Ermelunden. Indtil 1920 stod der i fredstid vand i kanalen helt ud til Ermelunden, i dag slutter kanalen ved Lyngby Hovedgade.

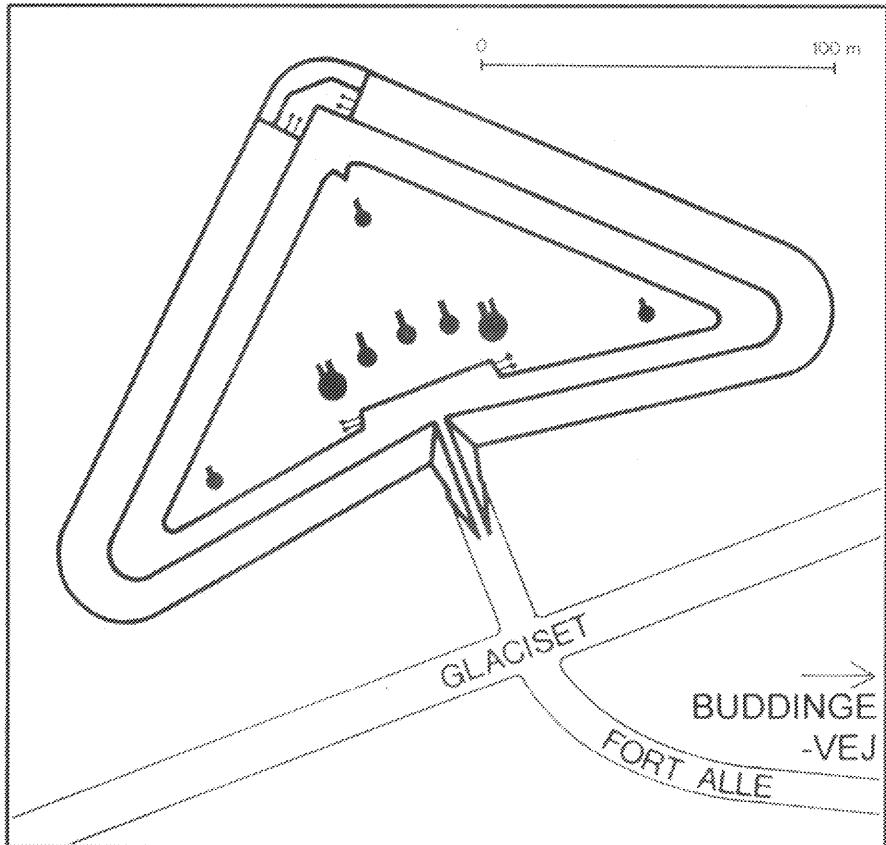
Befæstningsdagen: sidste søndag i september

-Fæstningskanalen

-Lyngby Fort

-Fortun Fort

Lyngbyfort

Fortet ligger sydvest for Lyngby med indkørsel fra Buddingevej ad Fort Allé. Rundt om fortet ligger villavejen Glaciset.

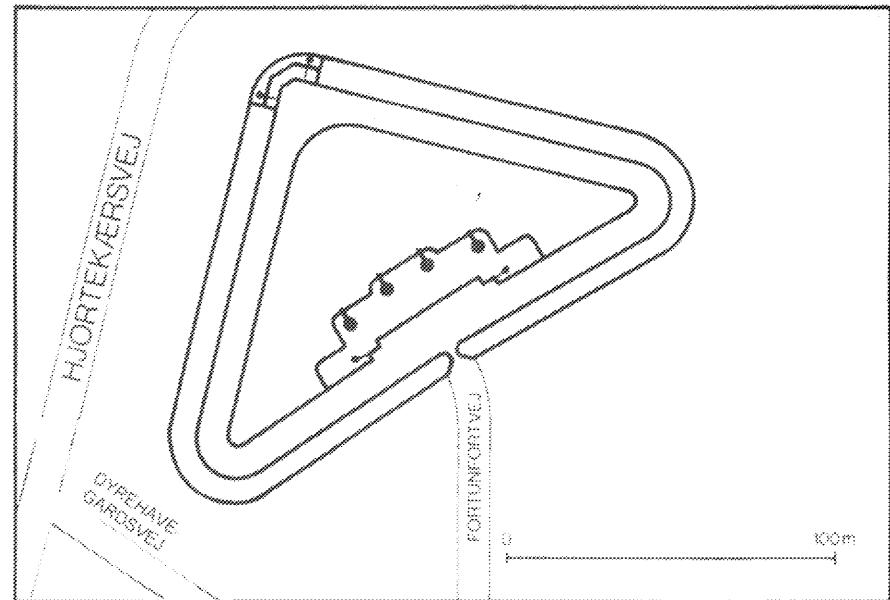
Lyngbyfort blev påbegyndt i 1887 for penge indsamlet af "Den Frivillige Selvbeskatning til Fædrelandets Forsvar", altså en privat forening. Derefter overtog staten opførelsen af fortet, der var færdigt i 1894.

Fortets besætning var 200 mand. Med sine syv 15 cm kanoner i pansertårne (to dobbelte og tre enkelte) var det det kraftigst beväbnede af forterne omkring København. Kanonerne kunne beskyde et område på begge sider af Lyngby og specielt passagen ved Nybro mellem Lyngby Sø og Bagsværd Sø. Også Frederiks dal kunne beskydes, hvis en fjende trængte frem dør.

Til beskydning af det nærmeste område havde fortet to 75 mm kanoner og en 8 mm mitralleuse (flerløbet maskingevez) i forsvingstårne: når kanonen havde skudt, sänkede tårner sig, så der ikke kunne rammes, indtil næste skud.

For at undgå, at fortet blev stormet, kunne fortgravene beskydes på langs dels fra kaponieren på ydersiden af graven i fortets spids, dels fra fremspringene på begge sider af porten i fortets strube (bagseite).

Lyngbyfort blev nedlagt i 1920 og tilhører i dag Lyngby-Taarbæk Kommune.

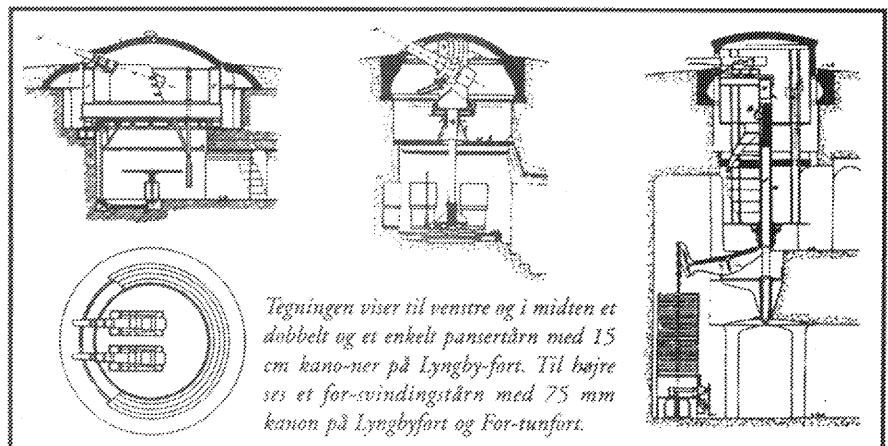
Fortunfort

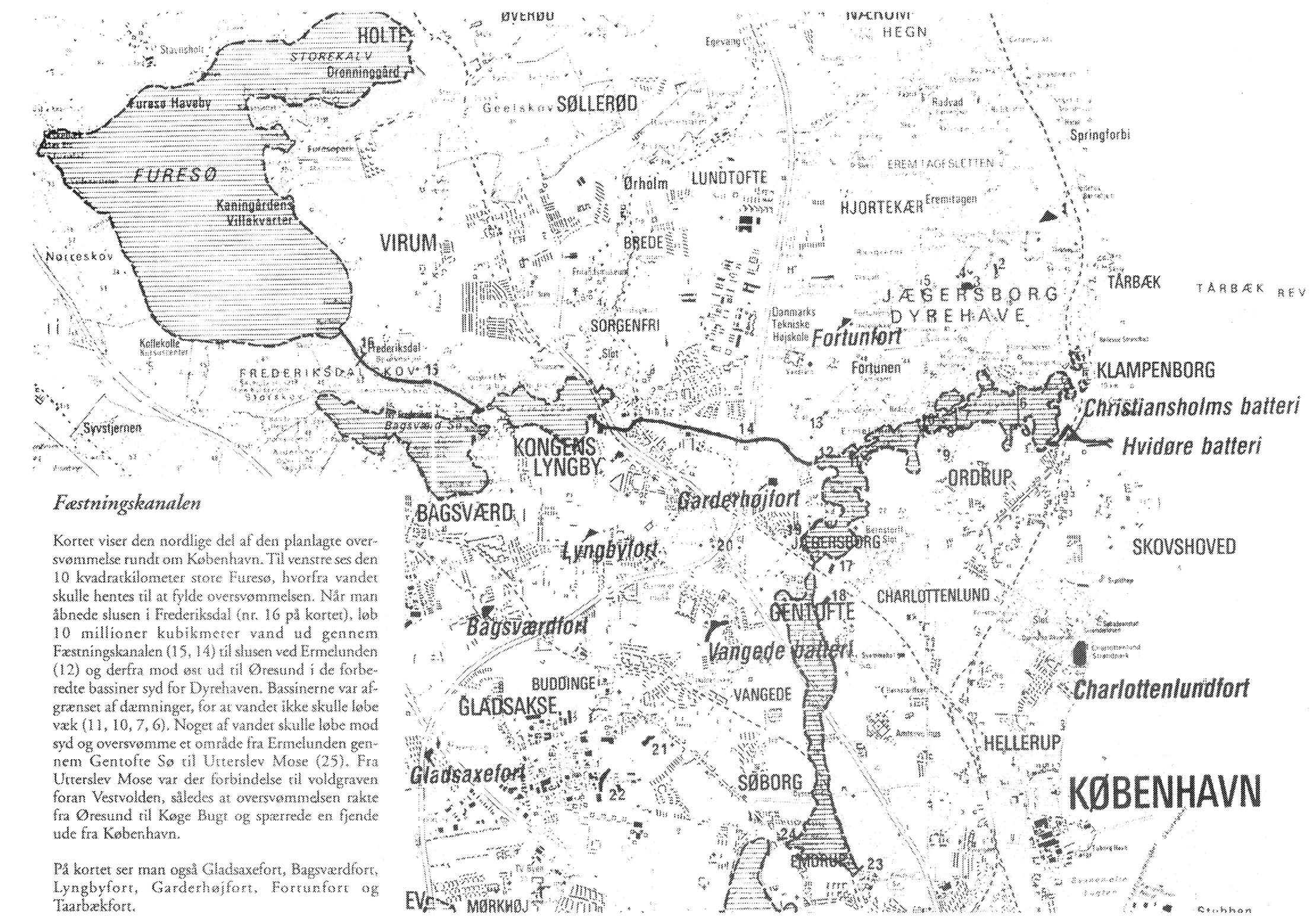
Fortet ligger ved vest-siden af Dyrehaven med indkørsel fra Hjortekærvej ad Dyrehavegårdsvæj-Fortunfortej.

Fortunfort er bygget af staten i 1891-94. Dets besætning var 110 mand, og med sine fire 75 mm kanoner i forsvingstårne kunne det beskyde det åbne terræn vest for Dyrehaven samt den vestlige del af Eremitagesletten. Desuden havde fortet endnu fire 75 mm kanoner, der kunne skyde på langs i fortgraven, hvis en fjende nåede derned.

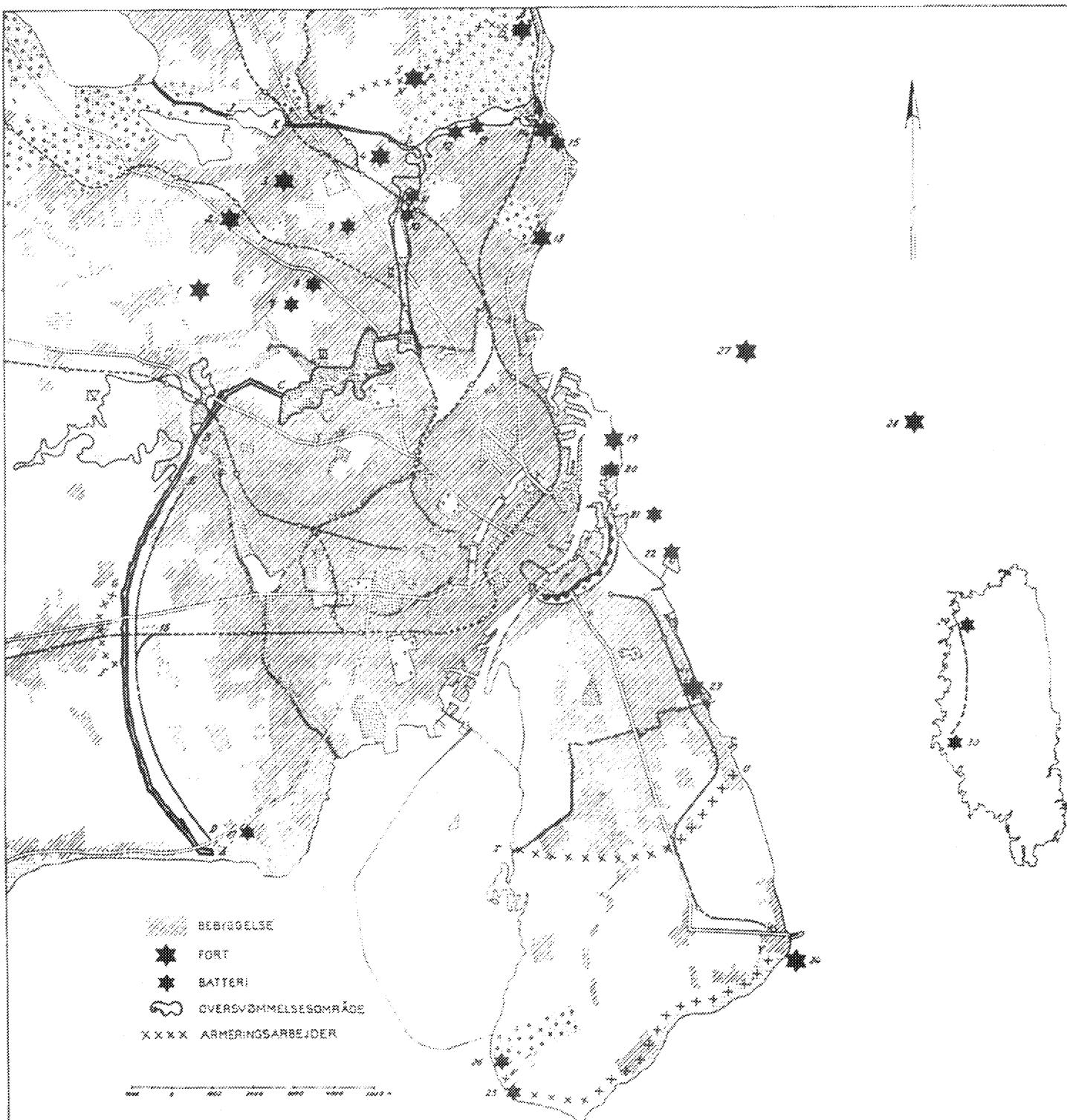
Under 1. Verdenskrig blev der fældet en kile igennem Fortunens Indelukke, således at Fortunfort uhindret kunne beskyde mål på Eremitagesletten.

Fortunfort blev nedlagt i 1920 og tilhører i dag Lyngby-Taarbæk Kommune.

KØBENHAVNS BEFÆSTNING 1918
indtegnet på et nyere kort (1964)

AB	Vestenceinten
BC	Husumenceinten
DE	Enceintesporer
FG	Vibeholmstillingen
HJ	Mølleåen, uddybet til kanal
KL	Ermelundskanalen
MN	Baunehøjstillingen
PQ	Dyrehavestillingen
RS	Christianshavns Vold
TU	1914-linjen på Amager
VY	Den fremskudte Amager-linie
I	Nordre Oversvømmelsesområde
II	Søndre do.
III	Urrerslev Mose do.
IV	Kags Å - Harrestup Å do.
1	Gladsaxe Fort
2	Bagsværd Fort
3	Lyngeby Fort
4	Garderhøj Fort
5	Fortun Fort
6	Taarbak Fort
7	Tinghøj Batteri
8	Buddinge Batteri
9	Vangede Batteri
10	Gentofte Batteri
11	Bernstorff Batteri
12	Vestre Ordrupkrat Batteri
13	Østre Ordrupkrat Batteri
14	Christiansholms Batteri
15	Hvidøre Batteri
16	Militær-Stationen
17	Avedøre Batteri
18	Charlottenlund Fort
19	Trekroner Fort
20	Lynetten
21	Mellem Fort
22	Prævestenen
23	Kastrup Fort
24	Dragør Fort
25	Kongelunds Batteri
26	Nordre og Søndre Skov Batteri
27	Middelgrunds Fort
28	Flak Fort
29	Barakke Batteri
30	Saltholm Batteri